

PITKÄAIKAISEN TEHOSTETUN PALVELUASUMISEN
PALVELUT JA MYÖNTÄMISPERUSTEET
1.7.2021 ALKAEN

Hyväksytty	9.3.2021, § 39
Päivitetty	15.6.2021
Sijainti	https://www.nokiankaupunki.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/ikaihminen-palvelut/ymparivuorokautinen-hoiva/

Sisällys

1. PITKÄAIKAINEN TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN.....	3
2. HAKEUTUMINEN PITKÄAIKASEEN TEHOSTETTUUN PALVELUASUMISEEN	4
3. HAKEMUSTEN KÄSITTELY	5
4. PITKÄAIKASEEN TEHOSTETTUUN PALVELUASUMISEEN SIIRTYMINEN	5
5. ASIAKASMAKSUJEN MÄÄRÄYTYMINEN.....	6
5.1. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakasmaksussa huomioitavat tulot.....	7
5.2. Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa.....	8
6. MAKSUALENNUS JA - VAPAUTUS.....	9
LIITE	13

1. PITKÄAIKAINEN TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN

Nokian kaupunki tarjoaa ympärivuorokautista hoitoa pitkäaikaisena tehostettuna palveluasumisena ikääntyneille, jotka tarvitsevat runsaasti hoivaa ja apua ympäri vuorokauden. Hakeminen palveluihin tulee ajankohtaiseksi silloin, kun henkilön toimintakyky on laskenut niin paljon, että kotona asuminen ei enää onnistu runsaidenkaan kotiin vietävien palveluiden turvin.

Ympärivuorokautiseen hoivaan nähden ensisijaista on aina riittävien apujen järjestäminen kotiin. Ympärivuorokautisen hoidon tarvetta arvioitaessa tarkastellaan asiakkaan toimintakykyä sekä hoidon ja huolenpidon tarvetta. Esimerkiksi puutteelliset asumisolosuhteet eivät ole peruste tehostetun palveluasumisen palveluiden myöntämiseksi. Kotiin vietävistä palveluista voi tiedustella tarkemmin ikäihmisten asiakasohjauksesta.

Tehostetulla palveluasumisella tarkoitetaan tehostetun palveluasumisen yksikössä tarjottavaa asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut (sosiaalihuoltolaki § 21). Tämän ohjeistuksen liitteessä olevassa palvelukuvauksessa on kerrottu tarkemmin palvelun sisällöstä.

Ympärivuorokautista hoitoa annetaan tehostetussa ja vaativassa tehostetussa palveluasumisessa. Tehostettu ja vaativa tehostettu palveluasuminen poikkeavat toisistaan siinä, että vaativassa tehostetussa palveluasumisessa asiakkaan ympärivuorokautisen hoivan tarve on erittäin runsasta. Esimerkiksi asiakkaan fyysinen toimintakyky edellyttää kahden henkilön avustuksella tapahtuvaa hoitoa ja/tai asiakkaan muistisairauteen liittyvä valvonnan ja hoivan tarve on poikkeuksellisen suurta (esim. käytösoireet). Arvion eri palvelumuotojen soveltuvuudesta asiakkaan tarvitsemaan hoivaan tekee SAS-ryhmä (kts. s.5).

Tehostettua palveluasumista on mahdollisuus saada sosiaalihuoltolain 36 §:n mukaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella. Jos henkilön toimintakyky on alentunut niin, ettei kevyemmissä asumisen muodoissa ole mahdollista runsaidenkaan tukitoimien osalta enää asua, hänellä on oikeus saada tehostettua palveluasumista. Palvelujen järjestäjä / viranomais tekee päätöksen palvelun myöntämiseksi.

Tehostetun palveluasumisen myöntämisen edellytyksenä on, että:

- Asiakkaalle on tehty sosiaali- ja/tai terveydenhuollon ammattilaisten moniammatillisesti tekemä palvelutarpeen arviointi yhteistyössä asiakkaan kanssa.

- Lääkäri on arvioinut tilanteen eikä toimintakyvyn paraneminen/ kuntoutuminen ole todennäköistä.
- Asiakas tarvitsee jatkuvaa ympärivuorokautista hoitoa/hoivaa, huolenpitoa ja/tai valvontaa säännöllisesti myös yöaikaan.
- Asiakas ei kykene fyysisen, psyykkisen, kognitiivisen ja/tai sosiaalisen toimintakykynsä heikentymisen tai muiden syiden perusteella selviytymään nykyisessä tai tehostettua palveluasumista kevyemmässä asumismuodossa kotiin vietävien monipuolisten palvelujen, teknologisten ratkaisujen ja apuvälineiden turvin.
- Omaisten, yritysten ja vapaaehtoistyön palvelumahdollisuudet on kartoitettu.
- Kuntoutuksen keinot on kartoitettu.
- Asiakkaalla on muistisairauteen liittyvä suuri riski eksyä, eikä sitä voida estää hoitoon osallistuvien tai teknologisten laitteiden avulla.

Lisäksi arvioinnissa käytetään apuna RAI-toimintakykyarviointia. Asiakkaan tehostetun palveluasumisen tarve arvioidaan aina yksilöllisesti ja käytössä olevat RAI-toimintakykymittarin arvot ovat ohjeellisia. RAI-toimintakykymittareista Maplen lisäksi vähintään kahden tulee täytyä.

Maple	5	(palvelutarveluokka, 1-5)
ADLH	2	(arkisuoriutuminen, perustoiminnot, 0-6)
IADLCH	6	(arkisuoriutuminen, välinetoiminnot, 0-6)
CPS	3	(kognitiomittari, 0-6)

Lisäksi voidaan huomioida:

- Korkea DRS arvo, joka on asuinolosuhteilla / turvattomuuden ja yksinäisyyden poistamisella korjattavissa.
- Korkea ABS arvo, joka saattaa vaikuttaa asumispalvelupaikan valintaan.
- Muita toimintakykymittareita huomioidaan tarvittaessa, kuten MMSE, CERAD, GDS, MNA.

2. HAKEUTUMINEN PITKÄAIKASEEN TEHOSTETTUUN PALVELUASUMISEEN

Kun hakeutuminen ympärivuorokautiseen hoivaan tulee ajankohtaiseksi, voi asiakas tai hänen läheisensä ottaa yhteyttä ikäihmisten palveluiden sosiaalityöntekijään, joka antaa lisätietoja ympärivuorokautisen hoivan palveluista sekä muista mahdollisesti tarpeellisista ja asiakkaalle hyödyllisistä palveluista. Myös ikäihmisten palveluiden asiakasohjaajat neuvovat asiakkaita sekä heidän läheisiään hakeutumisessa ympärivuorokautisen hoivan palveluihin. Asiakasohjaajan kanssa voi keskustella myös

siitä, voidaanko kotiin saatavia palveluja vielä lisätä ennen ympärivuorokautiseen hoivaan hakeutumista.

Asiakas voi pyytää hakemuslomaketta ympärivuorokautiseen hoivaan ikäihmisten palveluiden asiakasohjauksesta tai sosiaalityöntekijältä. Hakemus palautetaan ikäihmisten palveluiden sosiaalityöntekijälle. Yhteystiedot löytyvät tämän ohjeistuksen lopusta. Hakemus on saatavilla myös Nokian kaupungin internet-sivuilta. [Hakemus ympärivuorokautiseen hoivaan \(suomiviestit.fi\)](https://www.nokiankaupunki.fi/hakemus-ymparivuorokautiseen-hoivaan)

3. HAKEMUSTEN KÄSITTELY

Saapuneet hakemukset käsitellään SAS-työryhmässä (selvitä-arvioi-sijoita). SAS-työryhmä selvittää ja arvioi asiakkaan kokonaistilanteen, tarvittavat palvelut ja määrittelee asiakkaalle parhaiten soveltuvan hoitopaikan. SAS-työryhmä tarkistaa, onko kotiin annettavia palveluja mahdollisuus lisätä ja näin mahdollistaa kotona asuminen. Työryhmän apuvälineenä on kotihoidon RAI- toimintakykyarvio, joka tehdään kaikille säännöllisen kotihoidon asiakkaille. Moniammatilliseen SAS-työryhmään kuuluvat ikäihmisten palveluiden sosiaalityöntekijä, asiakasohjaajat, terveyskeskussairaalaan kotiutushoitaja, geriatri sekä Vihnuskodin lyhytaikaishoidon yksiköistä vastaava sairaanhoitaja.

SAS-työryhmä arvioi jokaisen asiakkaan tilanteen yksilöllisesti sekä samalla tarkistaa, täyttääkö hakija ympärivuorokautisen hoivan myöntämisen perusteet. Jos hakemus vaatii lisäselvityksiä ja kartoitusta ennen päätöksen tekemistä, sovitaan kartoituskeinot työryhmän kokouksessa. Mikäli myöntämisperusteet täyttyvät, asiakas jää odottamaan hänelle soveltuvan paikan järjestymistä. Jos myöntämisperusteet sen sijaan eivät vielä täyty, tehdään hakemukselle kielteinen päätös. Hakemus voidaan kuitenkin käsitellä uudestaan tilanteen muuttuessa.

4. PITKÄAIKAISEEN TEHOSTETTUUN PALVELUASUMISEEN SIIRTYMINEN

SAS-työryhmän todettua asiakkaan täyttävän ympärivuorokautisen hoivan myöntämisperusteet, jää asiakas odottamaan soveltuvan paikan järjestymistä, mikäli sellaista ei ole hänelle välittömästi tarjota. Siihen asti selviytyminen kotona pyritään turvaamaan kotiin vietävillä palveluilla ja muilla kotihoitoa tukevilla palveluilla. Ympärivuorokautiseen hoivaan ei ole hakemusjärjestyksessä tehtyä jonoa, vaan vapaat paikat täytetään tarpeen ja harkinnan perusteella. Jokaiselle asiakkaalle pyritään järjestämään paikka juuri hänen tarpeisiinsa parhaiten vastaavasta yksiköstä.

Mikäli asiakas kieltäytyy tarjotusta hoitopaikasta ilman pätevää syytä, tulee hakemus ympärivuorokautiseen hoivaan tehdä uudelleen ja se käsitellään ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvakuista annetun lain mukaisella tavalla. Mikäli hakija kieltäytyy vastaanottamasta tarjottua paikkaa, ympärivuorokautisen hoivan paikkaa ei voi odottaa terveystalvakeskussairaalassa tai muussa sairaalahoidossa, mikäli hoitoon ei ole enää lääketieteellistä perustetta.

Paikkojen täyttäminen tarpeen mukaan tarkoittaa myös sitä, että hakemuksia ei tarvitse lähettää ennakoon tulevaisuuden varalle. Paikat täytetään yksilöllisellä harkinnalla eikä hakemustalvakeskussairaalaan. Ympärivuorokautisen hoivan paikan talvakeskussairaalaan ei ole mahdollista arvioida etukäteen, sillä se riippuu paikkojen vapautumisesta. Talvakeskussairaalaan ei järjestetä sekä kaupungin omana toimintana että ostopalveluina.

5. ASIAKASMAKSUJEN MÄÄRÄYTYMINEN

Kunnallisista sosiaali- ja talleystalvakeskussairaalaan palveluista palvelun käyttäjältä perittävistä asiakasmaksuista säädetään sosiaali- ja talleystalvakeskussairaalaan asiakasmaksuista annetussa laissa 1201/2020. Lisäksi perittäviin asiakasmaksuihin voi vaikuttaa perusturvalautakunnan vuosittain vahvistamat asiakasmaksut.

Nokian kaupunki vastaa tehostetusta palveluasumisesta syntyvistä todellisista kustannuksista. Mikäli asiakas sijoitetaan ostopalveluna järjestettävään tehostetun palveluasumisen yksikköön, maksaa Nokian kaupunki palveluiden järjestämisestä aiheutuvat kustannukset palveluntuottajalle ja perii asiakasmaksun asiakkailta. Asiakasmaksut määräytyvät samalla tavalla riippumatta siitä, onko asumistalvakeskussairaalaan palvelupaikka Nokian kaupungin omassa yksikössä vai ostopalveluna hankittavassa palveluasumisyksikössä.

Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä kuukausimaksu. Maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista, joista on tehty jäljempänä kohdassa 5.2. mainitut vähennykset.

Jos asiakas on välittömästi ennen tehostetun palveluasumisen alkamista elänyt yhteistalvokeskussairaalaan avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 prosenttia puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty jäljempänä kohdassa 5.2. mainitut vähennykset.

Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, maksu on enintään 85 prosenttia asiakkaan nettokuukausituloista.

Asiakkaan henkilökohtaiseen käyttöön tulee jäädä käyttövara, joka on vähintään 164 euroa kuukaudessa. Maksukyvyn mukaan määräytyvän maksun suuruutta määrättäessä otetaan huomioon palvelua käyttäneiden henkilöiden tulot siten kuin asiakasmaksulaissa (1201/2020) tarkemmin säädetään.

5.1. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakasmaksussa huomioitavat tulot

Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista säädetään pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakasmaksujen määräytymisessä huomioitavista tuloista, joita ovat esimerkiksi:

- Jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot;
- Jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot;
- Eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona);
- Laskennallinen metsätulo (asiakasmaksulaki 10 i §).

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon:

- Tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää ei oteta tulona huomioon;
- Lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua.

Tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulakiin, § 10 d)
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

5.2. Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa

Ennen kuin tehostetun palveluasumisen asiakasmaksu määrätään, henkilön kuukausituloista on vähennettävä:

- Asiakkaan suoritettavakseen vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset;
- Avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka hänen on suoritettava rahana;
- Kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana;
- Tuomioistuimen tai holhousviranomaisen hänelle määräämän edunvalvojan palkkion perusmaksu, jonka suuruudesta säädetään holhustoimesta annetun lain (442/1999) 44 §:n 5 momentin nojalla sekä edunvalvontavaltuutuksesta annetun lain (648/2007) 22 §:ssä tarkoitettu valtuutetun palkkio, kuitenkin enintään edellä tarkoitettujen edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena.

Elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen perhehoidon, pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen tai pitkäaikaisen laitoshoidon alkamista

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen siirtymistä enintään seuraavasti:

- Omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus; esimerkiksi kiinteistövero, kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus, käyttösähkö ja tontin vuokra, asuntolainasta kuluina huomioidaan vain korkomenot);
- Vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan asiakkaan osuus; esimerkiksi pakollinen kotivakuutus ja käyttösähkö);
- Asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja

kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan asiakkaan osuus; esimerkiksi pakollinen kotivakuutus ja käyttösähkö).

Lisäksi ennen kuin tehostetun palveluasumisen asiakasmaksu määrätään, henkilön kuukausituloista tulee tehdä seuraavat erityiset vähennykset:

- Kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta aiheutuu (vähennettynä asumistuella);
- Terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena (vuosiomavastuu 2021 on 579,78 euroa);
- Muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin *) lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.

*) Lääkemääräys tarkoittaa lääkärin tekemää arvioita tai kirjoitettua reseptiä lääkkeen ym. välttämättömyydestä asiakkaan terveydentilan hoidossa

Asiakas maksaa asunnostaan vuokran suoraan palveluntuottajalle. Asunnon vuokraan asiakkaalla on mahdollisuus hakea Kelan asumistukea. Lisäksi tehostetussa palveluasumisessa asuvalla on hoidon, palveluiden ja erityiskustannusten korvaamiseksi mahdollisuus hakea Kelan maksamaa eläkettä saavan hoitotukea. Eläkettä saavan hoitotuki on suuruudeltaan 71,48-329,27 euroa (2021) kustannuksista ja hoidon tarpeesta riippuen. Myös lääkemenoihin on mahdollista saada Kela-korvausta.

6. MAKSUALENNUS JA - VAPAUTUS

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu jätetään perimättä tai alennetaan siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista. Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu jätetään perimättä tai sitä alennetaan myös silloin, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen (asiakasmaksulaki, § 11).

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden. (asiakasmaksulaki, § 11).

Maksukyvyyn mukaan määrätyn maksun alentamista haettaessa edellytetään, että asiakkaalle kuuluvat, asiakasmaksun alentamiseen nähden ensisijaiset Kelan etuudet (kuten takuueläke, eläkettä saavan hoitotuki ja asumistuki) on haettu.

Mikäli asiakkaan kuukausittaiset tulot eivät riitä välttämättömiin menoihin, on asiakkaalla mahdollisuus hakea alennusta asiakasmaksuihin. Alennuksen hakemiseksi asiakkaan tai asioidenhoitajan on toimitettava tositteet kuukausittaisista nettotuloista ja menoista ikäihmisten palveluiden sosiaalityöntekijälle. Menotietojen osalta tulee toimittaa tiedot vähintään asumiskustannuksista sekä säännöllisistä terveydenhuolto- ja lääkemenoista. Lisäksi alennusta haettaessa on toimitettava tiedot varallisuudesta. Entisen vakinaisen asunnon menot huomioidaan menona aiemmin kohdassa 5.2. mainitulla tavalla.

Mikäli asiakkaalla on puoliso, huomioidaan laskelmassa molempien puolisoitten nettotulot ja välttämättömät menot. Molempien puolisoitten tulo- ja menotietojen pyytäminen perustuu avioliittolakiin, jonka perusteella aviopuolisoilla on elatusvelvollisuus toisiaan kohtaan.

Asiakasmaksun alentamista koskevassa toimeentulon vaarantumista arvioivassa laskelmassa huomioidaan asiakkaan tulot ja menot sekä seuraavia harkinnanvaraisia kustannuksia, mikäli asiakkaan ja häneen nähden elatusvelvollisen tulot ja varallisuus eivät riitä niitä kattamaan:

- Ulosottoviranomaisen maksusuunnitelman mukainen kuukausierä;
- Kotiin jäävän pienempituloisen puolison menoja voidaan ottaa harkinnanvaraisena vähennyksenä huomioon siten, että hänen asumisensa pystytään turvaamaan hänen muuta toimeentuloaan vaarantamatta;
- Muut henkilökohtaisista tarpeista johtuvat tavanomaista suuremmat kustannukset;

Viimeisin vahvistettu verotustodistus, tulotiedot, kuitit, tositteet ja pankin tiliotteet kaikista tileistä sekä mahdollinen Kelan toimeentulotukipäätös tulee esittää maksualennusta haettaessa.

Tarvittaessa maksualennushakemuksen käsittelemiseksi voidaan pyytää esimerkiksi asiakasohjaajan tai sosiaalityöntekijän lausunto.

Maksualennusta / -vapautusta ei myönnetä, jos asiakkaalla on varallisuutta vähintään 3000 € / 1hlö. Varallisuudeksi huomioidaan pankkitalletukset, rahastot ja osakkeet ja muu vastaava omaisuus sekä kiinteä omaisuus erillisen harkinnan mukaan.

Lisätietoja voi kysyä:

Ikäihmisten palveluiden sosiaalityöntekijä
p. 040 8443 990 (ma-pe klo 9-10),
Nokianvaltatie 25 F, 2. krs
37100, Nokia
etunimi.sukunimi@nokiankaupunki.fi

Ikäihmisten asiakasohjaus:

Aseman sekä Alhoniityn, Harjuniityn, Siuron ja Linnavuoren alueet
Puhelin 044 486 1050

Poutun ja Alisen alueet sekä Etelä-Nokialta Viikin ja Viholan alueet
Puhelin 040 133 4449

Etelä-Nokian alue pois lukien Viikin ja Viholan alue
Puhelin 040 133 4711

Kankaantaan, Myllyhaan, Aaroninkorven ja Lehtimäen alueet
Puhelin 040 133 4609

Nokianvaltatie 25 F, 2. krs
37100, Nokia
asiakasohjaus@nokiankaupunki.fi

Ympäri vuorokautiseen hoivaan ja asiakasmaksuihin liittyvät lait ja asetukset:

Sosiaalihuoltolaki

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

Asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

Laki toimeentulotuesta

Tuloverolaki

LIITE

PALVELUKUVAUS, TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN

Palveluntarvitsijat ovat fyysisen ja/tai psyykkisen toimintakykynsä alentumisen vuoksi hoivaa ja hoitoa tarvitsevia ikäihmisiä.

Palvelujen järjestämiseksi tulee olla riittävä, ammattitaitoinen ja asiakkaiden hoitotarpeen mukainen henkilökunta. Henkilöstöllä tulee olla esimerkiksi vanhustyöhön soveltuva koulutus ja tarvittavaa erityisosaamista. Palvelu tulee järjestää yksikössä, joka on erikoistunut nimenomaan ikäihmisten palveluasumisen tuottamiseen. Henkilöstöllä tulee olla riittävästi koulutusta ikääntyneiden sairauksista, ikääntymisen vaikutuksista toimintakykyyn sekä kuntouttavista ja toimintakykyä ylläpitävistä työtavoista.

Asiakkaat tarvitsevat toimintakykynsä alentumisen vuoksi ympärivuorokautisesti hoivaa, hoitoa, huolenpitoa ja ohjausta. Hoivan tarve vaihtelee asiakkaiden yksilöllisen tarpeen mukaan. Huomattavalla osalla asiakkaista on keskivaikea tai vaikea muistisairaus.

Hoitotyöhön laskettavan henkilökunnan mitoituksen yksikössä tulee olla vähintään 0,6 (vuonna 2021). Lisäksi tulee olla käytössä riittävä määrä muuta henkilöstöä välillisiin tehtäviin (tukityöt). Välilliset työtehtävät voidaan järjestää palveluntuottajan omana toimintana tai ostopalveluna alihankkijalta.

Ostopalveluna tuotettavissa tehostetun palveluasumisen palveluissa tulee palveluntuottajan oma-aloitteisesti ilmoittaa olennaisista muutoksista toiminnassaan. Myös asukkaiden voinnissa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on viipymättä ilmoitettava kunnan nimeämälle yhdyshenkilölle.

Asuminen tehostetussa palveluasumisessa sisältää seuraavat palvelut:

1) Asuminen

Asiakkaalla tulee olla käytössä oma asianmukainen huone sekä wc-/pesutila, jossa on huomioitu esteettömyys ja turvallisuus. Asiakkaan niin halutessa, tulee mahdollisuuksien mukaan järjestää asuminen kahden hengen huoneessa (esimerkiksi puoliset). Asiakkaan oma huone tulee olla tarvittaessa lukittavissa. Henkilökunnalla tulee olla nopea pääsy lukittuun huoneeseen vaaratilanteessa.

Toimintayksikön yhteistilat ovat kodikkaat, rauhalliset ja viihtyisät ja myös

niissä on huomioitu esteettömyys- ja turvallisuusnäkökulmat. Asumiseen kuuluu asukashuoneen peruskalustus, ellei asiakas halua kalustaa ja sisustaa huonettaan omilla tavaroillaan. Perusvarustukseen kuuluu vähintään sänky (sisältäen patja, peitto ja tyynty), vaatekaappi ja yleisvalaisin.

Ulko-ovissa on asukkaan poistumisen ilmaiseva kulunvalvonta- ja hälytys- järjestelmä tai turvallisen liikkumisen takaava lukitusjärjestelmä. Palvelukodin piha-alue on turvallisesti aidattu ja kulkureiteillä on helppo liikkua kaikkina vuodenaikoina. Asiakkailla tulee tarpeen mukaan olla käytössä hälytysjärjestelmä (esimerkiksi hälytyspainike, turvaranneke, puhelimen yhteydessä oleva hälytysmahdollisuus).

2) Päivittäisissä toiminnoissa tarvittava apu

Asiakkaan hoidossa toteutetaan kuntouttavaa työtapaa. Asiakas saa palvelu- ja hoitosuunnitelmansa mukaisen riittävän, ympärivuorokautisen hoivan, hoidon, ohjauksen ja palvelut ammattitaitoiselta henkilöstöltä. Asiakas voi asua omassa kodissaan elämänsä loppuun asti, ellei hänen hoitotarpeensa edellytä sairaalahoitoon siirtymistä. Toimintayksikkö pystyy myös järjestämään asiakkaalle saattohoidon yksikössään.

Hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa sekä siivouksessa ja hygienian hoidossa tulee huomioida antibiooteille vastustuskykyiset bakteerit ja niihin liittyvät erityisvaatimukset, mikäli yksikössä hoidetaan tällaisia henkilöitä.

Palvelukodissa järjestetään asiakkaille erilaista ryhmä- ja harrastetoimintaa, johon asiakas voi halutessaan ja mieltymystensä mukaan osallistua. Asiakkaalla on lisäksi mahdollisuus harrastaa liikuntaa ja ulkoilla kaikkina vuodenaikoina. Palveluntuottaja on velvollinen järjestämään asiakkaan kustantamat lähiasiointiin sekä harraste- ja viriketoimintaan liittyvät kuljetukset.

Päivittäisissä toiminnoissa tarvittavaan apuun sisältyy:

- syöminen ja ravitsemus
- henkilökohtainen hygienia ja suunhoito (mukaan lukien sauna vähintään kerran viikossa asiakkaan niin halutessa)
- pukeutuminen ja riisuminen
- seurustelu, harrastetoiminta ja ulkoilu
- liikkuminen
- yksityisyys, lepo ja uni
- asiakkaan osallisuuden tukeminen
- omais- ja läheisverkoston ylläpitäminen

- hoitosänky ja yleisimmät päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat apuvälineet (esimerkiksi nostolaite, WC-/suihkuuolot, tukikaiteet, wc-korottimet, yhteiskäytössä olevat rollaattorit ja pyörätuolit)

3) Ravitsemus

Asiakkaiden ravinnonsaannin tulee olla heidän energiatarpeeseensa nähden oikea ja riittävä ja heille tarjotaan yleisten ravitsemussuositusten mukaiset ateriat sisältäen vähintään aamiaisen, lounaan, iltapäiväkahvin/välipalan, päivällisen ja iltapalan viikoittaisen vaihtelevan ruokalistan mukaisesti.

Asiakkaalla tulee olla mahdollisuus saada tarvittaessa välipalaa myös yöaikaan. Aamupäivän välipala kuuluu energiatilheää ruokavaliota noudattaville. Asiakas saa tarvitsemansa erityisruokavalion ilman lisäkustannuksia. Lisäksi tulee huolehtia asiakkaiden tarpeenmukaisesta ja riittävästä nesteen saannista. Ruokalista laaditaan etukäteen ja sen tulee olla asiakkaiden ja omaisten nähtävänä. Yöpaasto (iltapalan ja aamiaisen välinen aika) ei saa kestää yli 11 tuntia. Asiakkaiden painoa seurataan säännöllisesti (vähintään kolmen kuukauden välein).

4) Perussairaanhoito

Asiakkaan tulee saada ammattitaitoisen ja osaavan henkilöstön tuottama perussairaanhoito tarpeensa mukaisesti. Asiakkaan terveydentilaa seurataan ja arvioidaan ja asiakkaat käyvät säännöllisesti (vähintään kerran vuodessa) lääkäritarkastuksessa, jossa tarkastetaan myös asukkaan lääkitys.

Palvelukodissa tulee olla laadittuna asianmukainen ja ajantasainen lääkehoitosuunnitelma.

Asiakkaan sosiaali- ja terveystalvet järjestetään tavallisesti asiakkaan kotikunnan sosiaali- ja terveystoimissa, ellei toisin sovita. Terveystalvet voidaan järjestää myös palveluyksikön sijaintikunnassa, mikäli asiakas on valinnut tämän kunnan terveystalvet (Terveystalvetlaki § 48). Lääkäritalvet peritään kunnan määrittämät maksut samalla tavalla kuin muilta kotona asuivilta ikäihmisiltä.

Palveluntuottaja huolehtii asiakkaan haavahoito-, diabetes- ja avannetarvikkeiden sekä vaipojen ynnä muiden maksutta jaettavien hoitotarvikkeiden tarpeen arvioinnista ja tarvikkeiden toimittamisesta asiakkaille tilaajakunnan päätösten ja ohjeiden mukaisesti. Maksuttomien hoitotarvikkeiden myöntämisestä päättää se kunta, joka vastaa asiakkaan terveystalvet.

Palveluntuottajan itse tuottamaan perussairaanhoitoon sisältyy:

- Lääkityksestä huolehtiminen (turvallinen säilytys, jako, valvonta ja vaikutusten seuranta)
- ihon ja erityistoimintojen hoito (mukaan lukien pitkäaikaishaavojen tavanomainen hoito, laboratorionäytteiden otto ja näytteiden kuljetus analysoitaviksi)
- asiakkaan päivittäinen terveydentilan seuranta ja asianmukainen
- toiminta tilan muuttuessa huolehtia, että lääkärin suorittama terveydentilan ja lääkityksen tarkistaminen toteutetaan annettujen ohjeistusten mukaisesti (vähintään kerran vuodessa välein) ja aina tarvittaessa
- pitkäaikaissairauksien säännölliseen hoitoon kuuluvat toimenpiteet (esimerkiksi insuliinipistokset, verensokerimittaukset)
- asiakkaiden yhteiskäytössä olevat hoito- ja kulutustarvikkeet (esimerkiksi pesulaput, ruokalaput, perushoitovoiteet, perushygieniatuotteet)
- terveydentilan seurantaan tarvittavat välineet (esimerkiksi verenpainemittari, stetoskooppi, verensokerimittari, vaaka).

Henkilökunnan suojaamiseen ja työturvallisuuteen liittyvien suoja-/apuvälineiden (mm. suojakäsineet, käsidesinfektioaineet, suojaesiliinat) kustannuksista vastaa palveluntuottaja.

Palveluntuottajan velvollisuus on järjestää asiakkaan sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttämisen vaatimat kuljetukset.

5) Asiakkaan kokonaistilanne

Asiakkaan hoito perustuu aina ajantasaiseen palvelu- ja hoitosuunnitelmaan, joka tarkastetaan säännöllisesti vähintään puolen vuoden välein ja aina tarvittaessa. Asiakkaan hoitotahto ja kanta käytettävissä oleviin hoitoihin selvitetään yhteistyössä asiakkaan ja omaisen kanssa. Tahdon ilmaisu dokumentoidaan.

Toimintayksikössä arvioidaan säännöllisesti asiakkaiden toimintakykyä, hyvinvointia ja turvallisuutta sekä hoidon ja hoivan tarvetta ja tavoitteita. Asiakkaan toimintakyvyn arviointiin käytetään tarvittaessa toimintakykytestejä (esimerkiksi RAI, MMSE).

Asiakasta avustetaan tarvittaessa raha-asioiden hoidossa. Raha-asioiden hoidosta vastaa asiakas itse tai hänen valtuuttamansa henkilö/edunvalvoja. Palveluntuottajan tulee sopia asiakkaan tai hänen edustajansa kanssa menettelytavoista, joilla asiakkaan raha-asioita hoidetaan. Tarvittaessa asiakasta avustetaan edunvalvojan hankinnassa ja kerrotaan myös mahdollisuudesta tehdä edunvalvontavaltuutus (laki edunvalvontavaltuutuksesta 648/2007).

Palveluntuottaja huolehtii yhdessä asiakkaan asioidenhoitajan kanssa siitä, että asiakas saa hänelle kuuluvat julkiset etuudet (esimerkiksi KELA) ja asiakasta avustetaan myös tarvittavien erilaisten lomakkeiden täyttämässä (esimerkiksi veroilmoitus).

6) Siivous- ja vaatehuolto

Palvelukodissa tulee olla kirjallinen siivoussuunnitelma, jossa on määritelty puhtaustaso, vastuu, tehtävät ja siivoussaikataulu. Siivouksesta huolehtivalla henkilökunnalla tulee olla riittävä osaaminen. Siivouksen jälkeen tiloissa tulee olla hyvä yleisjärjestys ja siisteystaso sekä pölyttömät ja tahrattomat pinnat. Saniteettitiloissa tulee olla hyvä järjestys ja puhtaat sekä hygieeniset pinnat. Kalusteiden, ikkunoiden, seinäpintojen, ylätasojen ja valaisimien tulee olla pölyttömät ja puhtaat. Palvelu yksikössä sisältää asiakkaiden liinavaatehuollon ja tavanomaisen vaatehuollon.

Tehostetun palveluasumisen palveluihin ei sisälly:

- henkilökohtaiset kestokulutushyödykkeet, kuten vaatteet, henkilökohtaiset apuvälineet (pois lukien yleisimmät päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat apuvälineet, katso palvelukuvauksen kohta 4. Perussairaanhoito), hammasproteesit ja silmälasit
- lääkkeet
- tavanomaiseen kotona asumiseen kuuluvat palvelut, kuten parturi, jalkojenhoito, henkilökohtainen fysioterapia, lääkärin ja hammaslääkärin vastaanotot, asiointimatkakulut, palvelukodin ulkopuolinen harrastetoiminta (esimerkiksi elokuva- ja teatterikäynnit)